

var mislykket, og man maatte derfor efterhaanden komme til at see, at der maatte gjøres nye og mere alvorlige Forsøg paa endelig engang at faae dette Forhold afløst paa en Maade, hvormed begge Parter kunde være tjente. Sagen er jo nemlig den, at man, saalænge man ikke ved Lov kan dele de to Parter imellem, Godseierne som Heelhed og Bondestanden som Heelhed, kun opnaaer Selveiendom derved, at Godseierne faae hele Forholdet i deres Magt og kunne foreskrive de Vilkaar, paa hvilke de ville bortsaelge deres Fæstegods, medens Fæsterne, der ønske at komme i Besiddelse deraf, maae bøde sig for de Forlangender, der fra den anden Side eensidig blive opstillede. Vi have jo mangfoldige Exempler paa, hvorledes dette kan benyttes overfor Fæsterne, og navnlig have vi stærke Exempler paa, hvorledes en Godseier kan sørge for efterhaanden at faae sine Fæstesteder betalte med Mere end det, Fæstegodsset kan siges at være værd, idet han har det i sin Magt at faae ind derfor, hvad det er værd som Selveiendom uden Fæstetvang, uagtet han kun eier det som Fæstegods. Et saadant Forhold kan ikke blive bestaaende uden Modstand, og det er naturligt, at jeg, efterat Sagen paany har maattet optages, ikke tør antage, at den vil komme til No, før vi virkelig engang faae en Afgjørelse af dette Spørgsmaal, der kan bringe det ud af Verden. Jeg mener derfor, at det efter et Ministerliste er ganske overordentlig vigtigt at faae at vide, hvorledes de nye Ministre ville stille sig til dette Spørgsmaal. For mig staaer det saaledes, som om intet Ministerium nu, efterat denne Sag er reist, vil kunne danne sig, uden at dette Spørgsmaal maa have været et af dem, der have været overveiede iforveien, og uden at man er bleven enig om en Afgjørelse af idetmindste det Vigtigste af Sagen, inden man indstillede til Hans Majestæt Kongen at udnævne det nye Ministerium; thi dette er en Sag, som ikke let lader sig bringe til No, men som let kan berede Ministeriet Vansteligheder, naar det ikke iforveien er blevet enig om, hvorledes det vil stille sig til den. Derfor har jeg ikke den fjerneste Tvivl om, at det nuværende Ministerium ved sin Danneelse fuldstændig og grundig har overveiet

Forholdet og er blevet enig om, hvorledes det vil stille sig til dette Spørgsmaal. Jeg har faa fuld og stærk en Overbevisning om det nuværende Ministeriums hele Omsigst og Dygtighed, at jeg ikke kan tænke mig Muligheden af, at det har ladet denne Sag ude af Betragtning, og at det har dannet sig uden at være blevet enig om, hvorledes det vil tage denne Sag. Naar jeg nu har tilladt mig at stille en Forespørgsel om, hvorledes denne Aftale er bleven, er det ogsaa af følgende Grund. Dersom de ærede Medlemmer, der udgjøre det nuværende Ministerium, i den sidste Tid havde stillet sig paa samme Maade til Spørgsmaalet, vilde der ingen Tvivl have været, og man havde kunnet spare sig enhver Forespørgsel; men vil man see hen til de nuværende Ministres Stilling til dette Spørgsmaal, faae vi et Prøvefort af de meest forskellige Ting frem, saaledes at næsten ingen af de ærede Ministre i denne Henseende staaer paa samme Maade som de andre. Jeg skal tillade mig noget nærmere at paavise dette, thi deri søger jeg Hovedgrunden til min Forespørgsel. Da jeg i Begyndelsen af nuværende Samling indbragte et Lovforslag om Fæstevæsenet, møde det megen Velwillie her, og uagtet der naturligvis var Modstandere til begge Sider, blev det her endelig vedtaget med alle Stemmer mod een, men denne ene var en af de nuværende Ministres. Han motiverede ikke sit Nei, og man kan altsaa ikke bestemt vide, hvad der laa deri, men jeg tror ikke at tage fejl, naar jeg siger, at der laa noget Mere deri end netop et Nei til det Lovforslag, der foresaa i dets daværende Skikkelse; thi det var gjort gjældende fra flere andre ærede Talere, at de da gæve Lovforslaget deres Stemme, uagtet det ikke var af et saadant Indhold, at de kunde stemme derfor ved en endelig Afstemning, men de stemte desuagtet for det dengang, for at see, hvorledes det andet Thing vilde stille sig til det. Dersom det ærede Medlem, der nu er Finantsminister, havde seet Sagen fra samme Side, tør jeg antage, at han ogsaa vilde have stemt for Lovforslaget paa det daværende Standpunkt; men han stemte imod det, og deraf maa jeg slutte, at han er en bestemt Modstander af ethvert Lovforslag, der gaar ind